

# NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

## Trboveljski rudarji v boju za izvrševanje svoje mezdne pogodbe.

Mezdna pogodba trboveljskih rudarjev določa v točki 8., da se imajo ravnati draginjske doklade po cenah življenskih potrebščin. Vkljub temu, da je draginja zadnje mesece silno narasla, pa se draginjske doklade niso povečale. Unija rudarjev je dolgo čakala, prepuščajoč, da bi poskrbele za izvršitev pogodbe druge strokovne organizacije, ki bi jim Unija rada prepusila vso dvomljivo slavo, ki se da v sedanjih razoranih razmerah v mezdni bojih doseči. Žal, da so te organizacije tako razbite, da v tem trenutku ni kazalo drugega, kakor, da poskrbi za izvršitev pogodbe Unija rudarjev. Čakali smo že predolgo, — a zaman. Škoda pa je vsak dan večja. Vsled prizadevanj Unije in vsled korakov, ki jih je napravil pri vladi in v parlamentu v imenu socialističnega kluba poslanec dr. Korim, zboruje danes v Ljubljani konferenca, ki razpravlja o mezdni pogodbi rudarjev.

Včerajšnje nedeljo so zavzeli v Trbovljah rudarski zaupniki svoje stališče do teh pogajanj.

Zaupniki so bili mnenja, da se Unija sama ne more in ne sme spuščati v to, da bi se sedaj evljavna mezdna pogodba bistveno spreminjala, ampak da mora samo zahtevati, da se ta pogodba točno izvr-

šuje in da se mora najti zlasti način, kako bi se mezde hitro prilagodevale druginji.

Ne sme biti več tako, da bi bilo treba za to samoobsebi umevno stvar, ki je vrhu tega že v pogodbi predvidena, šele intervencij in bojev.

Kar se tiče spremembe sedanje mezdne pogodbe, kakor se je od več strani zahtevala, zlasti od zastopstva socialnega skrbstva, so zaupniki rudarjev mnenja, da se Unija rudarjev ne more smatrati za upravičeno, da bi sedanjo mezdno pogodbo brez temeljitih predpriprav in brez naloga in pooblastila svojega članstva in najširših krogov rudarjev kakorkoli spreminjala, — zlasti ako imajo te spremembe poleg dobrih tudi slabe strani.

Za take spremembe je treba predpriprav, razgovorov in iz njih izvirajoče moralne zaslombe.

Iz teh razlogov bo zahtevala Unija točno izpolnitev sedanje pogodbe, prepuščajoč spremembe temeljitejši pripravi.

Stališče Unije je vsestransko premišljeno, njene zahteve tako samoobsebi umevno, — da tega pravzaprav niti mezdno gibanje imenovati ne moremo. Javnost in vsi prizadeti krogi nam bodo dali gotovo prav, ako trdimo, da gre le za izpolnitev zajamčenih pravic.

## Mezdno gibanje rudarjev.

V soboto, dne 21. t. m., se je pričelo pri Pokrajinski vladi v Ljubljani pogajanje med Unijo slovenskih rudarjev ter Trboveljsko premogokopno družbo. Navzoči so bili: Unija rudarjev zastopana po sodrugih M. Čobalu in Ivanu Krušiču, Trboveljska premogokopna družba, zastopana po ravnateljih g. Skubicu in Heinrihu, rudarsko glavarstvo, zastopano po dvornem svetniku Strgarju, poverjeništvu za socialno skrb, zastopano po gosp. načelniku urada Ribnikarju in višjim nadkernisarjem s. Mrakom. Nadalje so zastopane še korporacije: Južna železnica, Državna železnica, ministrstvo za rude in šume v Belgradu, Generalna direkcija v Belgradu, ravnatoko ministrstvo saobračaja v Belgradu, Pokrajinska uprava, Delavska zbornica, ki jo zastopa njen predsednik, kakor tudi zveza industrijev. Točno ob 10. uri dopoldne je otvoril anketo gospod dvorni svetnik Strgar v knjižnični dvorani ter razvil program ankete in naznanil korporacije, ki so bile vabljene in so navzoče. Nadalje je razvil zgodovino mezdne gibanja in kako je došlo do obravnave. Unija rudarjev je vložila 7. decembra vlogo na pokrajinsko upravo, v kateri je zaprosila povišanje draginjskih doklad v smislu točke 8. znanne pogodbe od 19. januarja 1921. Pokra-

jinska uprava skupno z rudarskim glavarstvom je dne 11. decembra poslala ministrstvu za rude in šume predlog za povišanje draginjskih doklad za delavca 10 K in družinskega člana 5 K dnevno. To povišanje bi se nanašalo na približno 9400 delavcev in 4400 žen in 9500 neodraslih otrok, ki bi obremenilo družbo z dnevnimi stroški približno 164.000 K ali na letno približno 57.000.000 K. Vsled tega bi znašal povešek cene na premogut približno 57 K na tono. Potem se je oglašil k besedi predsednik Delavske zbornice Čobal, ki je podal naslednjo načelno izjavo: »Ko smo prejeli vabilo na današnjo anketo, je bilo razvidno iz iste, da so vabljene na njo zastopniki državne in južne železnice, Zveza industrijev, Trboveljska premogokopna družba, Odsek za socialno politiko, Rudarsko glavarstvo, Delavska zbornica ter vodja oddelka za premog. Pri tem povabilu se je pozabilo na delavske strokovne organizacije kakor tudi na organizacijo poduradnikov, o kojih interesih ima anketa tudi odločati. Gospod predsednik je sicer že pri otvoritvi tako daleč stvar popravil, da je na prvem povabilu pomotoma zaostalo povabilo Unije rudarjev, katero se je danes povabilo in ki jo bova zastopala jaz in moj kolega Krušič, ker sva slučajno ob-

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

enem, ko zastopava Delavske zbornice, tudi člana načelstva Unije slovenskih rudarjev, da jo lahko zastopava. Za nadaljnje seje pa se bo zastopstvo Unije rudarjev pomnožilo na ono število, ki smo ga predlagali v prvi vlogi Unije rudarjev; in sicer z dne 7. decembra 1921. Manjkajo pa še vedno zastopniki poduradništva, katere zastopnike oziroma njih organizacijo, naj se povabi k nadaljnim razpravam. Če se je povabilo Zvezo industrijev, ki je zastopnica kapitalistov, se mora povabiti tudi zastopnike delavcev in poduradnikov. Drugače bi moral odklanjati tudi zastopstvo Zveze industrijev. Kot predsednik Delavske zbornice smatram, da je to moja dolžnost, da gospode opozorim na to dejstvo, da se organizacijo poduradnikov povabi, ker bi drugače moral podati protest proti nepravilnemu povabilu ter končno prosim, da se da moja izjava na zapisnik. Nato je podal načelno izjavo o obravnavi gospod ravnatelj Trboveljske družbe Skubic, v kateri odklanja obravnavo glede določila cen na premog, kakor tudi ugotovitev stroškov obrata ter je mnenja, da zastopniki južne in državne železnice, kakor tudi ministrstvo za promet, ne morejo priti v poštev pri tej obravnavi, ker kakor si določa južna in državna železnica sama vozne tarife, tako si bo tudi Trboveljska družba določala cene na premog sama. Kar pa se tiče povišanja draginjskih doklad, ki jih smatra za upravičene, pa bo družba z zaupniki delavstva sama obravnavala in se dogovorila, državne zastopnike pa sinatra kot za posredovalce ter se strinja s tem, da so pri obravnavi navzoči. Zatem so sledile izjave državne in južne železnice, kakor tudi oddelka za premog, ki se v bistvu strinjajo z izjavo ravnatelja Skubice. Samo naglašajo, da imajo tako daleč interes na obravnavi, v kolikor se tiče določila cen na premog. Gospod načelnik socialnega skrbstva Ribnikar pa je izjavil, da je na podlagi zadnje naredbe o pobijanju draginje postala tudi za premog svobodna trgovina in da tudi on smatra, da je anketa neupravičena določevati cene na premog. Nadalje se je vnela debata po nasvetu višjega komisarja Mraka, da naj bi se sistem plačila izpremenil v efektivne plače in da bi se naj sedanji povešek draginjskih doklad zvišal v minimalne dnevne in akordne plače. Kajti delavci večjih družin ne morejo dobiti dela in jih delodajalci odpuščajo; mnenja je pa, da mora priti vsak do zaslužka, ki mu na podlagi poviška pripada. Ravnatelj Skubic se je temu nazoru takoj pridružil, narkar je podal sodrug Čobal kot zastopnik Delavske zbornice in Unije slovenskih rudarjev sledečo izjavo: Ta obravnava, ki se danes vrši, je imela že v prvem početku podlago v smislu znanne pogodbe v točki 8., v kateri se imajo draginjske doklade regulirati, kakor rastejo ali padajo

conje živili ali obleke. Vsej javnosti je znano, da gre danes edino za to vprašanje. Zato odklanjam vsako drugo kalkulacijo, ker se ne smatram za upravičenega brez dogovora z delavci zastopati kakšne druge smernice. Pač pa sem zato, da se naroči Delavski zbornici, da študira plačilni sistem in če se bo tej korporaciji posrečilo, da najde podlago, ki bo ščitila tudi večje družine, pa se bo tudi o tem dalo govoriti. Smatram pa, da je za vsako stvar treba treznega premisleka ter študija, predno se uvede. Nadalje naglašam krivični davčni sistem glede osebne dohodnine, katero postopanje so davčne oblasti napačno odredile, ker se zaračunava osebna dohodnina na podlagi zaslužka za leto 1921. od plače v letu 1921., med tem, ko bi se moralo zaračunati davke od zaslužka v letu 1920. Trboveljska družba zato ne odteguje pravilno davka in bo morala to popraviti. — Gospod predsednik Strgar je nato zborovanje prekinil in odredil sejo na 23. t. m. ob 9. dopoldne.

## Kriza v industriji.

Na eni strani čujemo: nimamo industrije, od druge strani pa pravijo glasovi: industrija je v krizi. Oboji imajo prav! Manjka nam še posameznih panog industrije, navezani smo pri gotovih izdelkih na tujino; če se hočemo odreči vsem tistim izdelkom, ki jih nimamo doma, zastane naše narodno gospodarstvo, zastane ozir. pade pa tudi kultura za par stoletij nazaj. Tega nečemo. Stojimo na stališču: podatke moramo imeti. A možno jih je dobiti samo bodisi potom uvoza, bodisi, da postavimo za tiste neobhodno potrebne predmete tovarne doma. Uvoz podraži silno vse, spravi naše narodno gospodarstvo v vedno težji položaj, torej se je treba okleniti drugega sredstva: zidati tovarne doma. Klic po razvoju industrije je torej upravičen.

Zakaj pa ne stavijo tovarne v tistem obsegu, ki bi bil potreben? Zakaj so tako redke nove tovarne?

Mislil si, da imam 2 milijona dinarjev ter hočem s tem ustanoviti prepotrebno tovarno. Še pred vojno bi rekel: če mi bo tovarna nesla: prvo leto nič, drugo leto 3%, tretje leto, ko bo upeljana, pa vsaj 6%, bo dobro. Kako pa danes? Zazidam 2 milijona dinarjev, pa ker 2 milijona dinarjev danes ne pomenita dosti, bom moral za popolno opremo tovarne vzeti na posodo še 2 milijona. Obresti za to (in še prav visoke) bom moral plačati že takoj v prvem letu (ko tovarna še niti vpeljana ne bo). Tako tudi v drugem in naslednjih letih. Dobro! Plačeval jih pač bom, tem lažje, čim bolj bo tovarna uspevala. Je pa to res? Kaj vem sedaj, po tako bridkih izkušnjah, kaj bo drugo leto? Pamet mi pravi: cene bodo šle še gor, t. j. vrednost denarja bo še padala, a za boga, enkrat bo to moralo prenehati, ker sicer bo prenehalo vse gospodarsko življenje, ker ne bo več časa za delo, ampak bo vse štel (ali pa tehtalo?) cel dan samo denar. Kot tovarnar bom že prišel na svoj račun: če bo dražje, bodo pa tudi moji izdelki toliko dražji. Ampak enkrat mora biti tega skakanja cen konec, to mi pravi tudi pamet. A kdaj se bo to »obrnilo«? Čez en mesec?, ne verjamem. Čez eno leto? mogoče. Čez dve leti? tri? Kdo ve? In kaj bo z mojo tovarno, če začno cene padati, če bo denar več vreden? Moji izdelki bodo tudi padli v ceni. Ne, prav, manjši bo moj dohodek po številu denarja, ker bo vse cenejše, bom tu-

di porabil manj denarja. Bo res za vse tako? Kaj pa moj dolg? Kaj bo z obrestni dolga? Ali se bodo te tudi zmanjšale? Če bom dolžan še 2 milijona dinarjev, bom moral plačevati še ravno tako zanje obresti, mogoče se bo znižala malo obrestna mera, pa kaj to, 2 milijona dinarjev bosta vseeno še 2 milijona dinarjev in to drugačnih dinarjev, vrednih veliko več! Strah in groza! Iz tovarne bom dobil manj dohodkov, dolžan bom pa še toliko kot prej. Kaj bo z mojim podjetjem? Ne, to je nevarna reč! Če bi vsaj vedel, da cene še par let ne bodo padle! Mogoče bom pa ušel »polomu«, ko bodo začele cene padati? (Vas je kaj strah vpričo takih »bogokletnih« besed!) Kako naj naredim? Če bi se mogel na hitro iznebiti vseh dolgov in obenem še dati nekaj »na stran« za tiste čase, ko bom za svoje izdelke manj dobil. Je to mogoče? Seveda, a le na tale način: svoje izdelke moram prodajati z večjim dobičkom. 6% dobička ne bo dosti, 10%, 15%, 20% ali če mogoče še več; čim več, tem bolje, samo da me pade cen ne prehititi! Visoki procenti morejo pa nastati le, če se izdelki drago prodajajo. Razumete sedaj visoke cene? Niso toliko posledica pohlepnosti po denarju, temveč v prvi vrsti so izraz strahu — pred bodočnostjo, pred tistim trenutkom, ko bodo začele cene padati.

Lahko je spoznati iz tega, da je vsaka nova tovarna danes skrajna spekulacija ter ji je kolikor toliko »zanesljiv uspeh« prerokovati le, če ima na čelu ljudi, ki jih ni pred samim seboj sram »spravljati in zakrivati« 20—30 ali 50% dobičke.

Kdo je kriv? Tovarnar pravi: razmere, kupec-konzument kolne tovarnarja in tako se vrti ta kolobar višje in višje, dokler ne bo razpočil, v čigavo korist? najbrže nobenega. Ljudem s pošteno, solidno mentaliteto pa je ta ples za »hitro« amortizacijo ogaben. Ne marajo riskirati. — To je kriza — mlade industrije.

Kako pa je s staro, že vpeljano industrijo? Je res v krizi tudi ta? Ona ima svoj obrat v redu. Rada bi delala »s polno paro«. Pa ne gre. Vsled draginje konsumira največji del prebivalstva le samo najpotrebnejše, odjemalcev je zato z vsakim dnem manj. Skladišča teh tovarne so se polagoma začela polniti z blagom. Nastopilo pa je še nekaj drugega: nenadno padanje vrednosti denarja. Ker nihče ne ve, kaj prinese drugi dan, je vsekakor boljše imeti v roki blago nego denar. Čigar vrednost se kar topi, kakor maslo na solncu. Ali se je treba čuditi tovarnarju, če se odloči: ne prodam blaga, ki je v skladišču. Da se mu pa blago preveč ne nakopiči, odpusti en del delavcev oziroma se jih skuša iznebiti, da jim zmanjša mezde. Brezposelnost raste, z njo zopet nakupovalna (konzumna) nezmožnost, ta zopet pritiska na zmanjšanje produkcije in tako se vrti tudi tu vse zopet v kolobarju navzdol, navzdol, kam? Kdo ve?

## Politične vesti.

Nepotrebno mučenje ljudstva z vojaščno. Sodrugi Divac je v zbornici interpeliral vojnega ministra radi popolnoma nepotrebne mučenja že itak preveč utrujenega ljudstva s strani vojaške birokracije. Godijo se slučaj, da morajo ubogi ljudje po cele dneve hoda daleč, da se izkažejo svojim polkovnim poveljstvom, morda s tako malenkostjo, da so bili prejšnje leto na dvomesečni orožni vajki. Takih slučajev je ogromno, zlasti v Srbiji in sodruga Divca so obupani ljudje, ki

na ta način brez vsake potrebe zapravljajo čas in denar in zdravje, prosili, da intervenira v zbornici radi takega škandaloznega postopanja s strani militarističnih oblasti. Tako izkazovanje bi se dalo brez vsake škode urediti s pomočjo občinskih uprav ali pismeno. Zato zahteva s. Divac od ministra nujen odgovor in red. Ampak v zadnjem času je komodnim vladnim gospodom prešlo že nekako v kri, da odgovorov na interpelacije ne dajo in da puste stvari, naj grejo dalje svojo pot, dokler ne bo enkrat kaj grdega izbruhnilo. Ljudstvo ni svinjski meh, to bi morala gospoda višje gori v svojo korist enkrat uvideti!

## Dnevne vesti.

Kaj pomenijo črke S. S. D. U.? Skušajmo socialistično delavstvo uloviti; ali pa: Suspendirani Sindikalni Demagogi & Utopisti. — Pravila že imamo, ampak zakaj se tako skrivate? Skličite vendar javni shod, če ste edini rešitelji delavstva; komaj vas pričakujemo na Jesenicah. Mi bi vas radi spoznali, dasi vemo, da vas ne mika, nas spoznati... S posamezniki ne bo nič! Pridite — skličite nas, da nas bo veliko, vsi bomo šli za vami in vi boste kar tekli pred nami. Kovinarji na Jesenicah, Javorniku in Dobravi in drugi sodrugi v naši okolici, pazite na te strahopetne demagoge, plačane agente, ki so pričeli krožiti. Obračunajte ž njimi takoj in z vsakim, in če se pojavi v naših vrstah kak neozdravljiv okužen samostojnež, tedaj ven ž njim iz naših vrst! Neki agent je razširjal po Jesenicah in pozneje še v vlakcu v nedeljo 15. t. m. pravila Samostojne Strokovne Unije, pripovedoval je, da ni mnogo članskega prispevka, pa da je strašno visoka bolniška podpora; kdor pa agitira za S. S. D. U., mu ne bo treba delati v tovarni, češ, da bo dobro plačan, ker ima S. S. D. U. zadosti denarja. Mi vemo od kje je ta denar, od delavcev ni!! Delavstvo pa naj spregleda, kajti kdor dandanes ni gluha, slep in nem, lahko razvidi, kako nesramno hočejo razdvojiti delavsko solidarnost! — Kovinar.

Na naslov prizadetih šolskim krogom. Pred dnevi se je ustrelila v srce učenka IV. razreda na učiteljsku, vsled česar je zavladalo veliko razburjenje med učiteljskimi in učiteljskimi. Zgodilo se je, da je izpraševal profesor slovensko slovnico in med drugimi učenkami poklical tudi pokojnico, ki se je izprašana pričela jokati, naslednji dan zjutraj pa se je ustrelila. Po Ljubljani krožijo sedaj gorostasne vesti, v katere pa ne verjamemo. Pač pa verjamemo, da je kriv tega samomora in vseh podobnih dogodkov šolski sistem, ki ubija, namesto da bi resnično vzgajal. V kolikor pa ni kriv šolski sistem, so krivi gospodje profesorji, ki smatrajo, da je njihov poklic ostro nastopati in deliti dvojke. Najhujše je, da se tem gospodom vedno cede usta o vzgoji in še niso sprevideli, da greše proti njej sami v najvišji meri. Znani so nam slučaj, da nima učitelj nobenega duševnega stika z mladino, čeprav je vsak pravi učitelj svojim učencem oče v popolnem pomenu besede. Če pa se že zgodi, da dobi šolski zavod takega učitelja, ga takoj disciplinirajo njegovi predstojniki, ki žive še v predpotopnih časih, da prično učiti po njegovi račji metodi. Naj nam ne očitajo gospodje, da se močimo, zakaj mi dobro poznamo prizadete gospode. Zato pa tudi odločno zahtevamo, da prično merodajni faktorji s temeljito remeduro, zakaj riba smrdi pri glavi!

**Ukinjenje dopisnega urada.** Dopisni urad pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani nas je danes obvestil, da je odredilo predsedstvo pokrajinske uprave na podlagi navodil ministrstva za notranje zadeve s svojim odlokom od 20. t. m., št. 647, da se obratovanje dopisnega urada ustavi dne 31. t. m. O tem neverjetnem škandalu, ki ni nič drugega kakor nož na prsa vsem dnevnikom, izvzemši vladnih, to je »Jutra« in »Naroda« homo še spregovorili.

**† Papež Benedikt XV.** iz plemenitega rodu della Chilsa, je umrl 22. t. m. ob 6. jutraj. Ob njegovih smrti povdarja vse naše katoliško časopisje, velike njegove zasluge za mir ob času svetovne vojne, čeprav vedo vsi izobraženci, da je igral nad vse klaverno vlogo. O njegovem takozvanem »delovanju za mir« bomo ob priliki poročali.

**»Zveza vojnih vdov in sirot za Slovenijo«** v Ljubljani vabi tem pozem vse članice na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, 29. t. m. ob 9. dopolne v kleti Konsumnega društva na Kongresnem trgu (v Zvezdi). — Odbor.

**Zahvala.** Podpisana se lepo zahvaljujem apneniškim delavcem v Pečovniku in stavbincem v Celju za »abrano vsoto 225 kron za mojega umrlega sina Franca, ki ga je ubilo drevo v občinski hosti. Denar sem prejela od Unije stavbinskih delavcev v Celju. — Julijana Stopinšek. — Op. Unije stavbinskih delavcev: Bil je zvest član in zaupnik. Bodi mu zemlja lahka!

## Ljubljana.

**Redni občni zbor Konsumnega društva za Slovenijo** se bo vršil 2. februarja t. l. (na Svečnico) v dvorani hotela »Tivolij« v Ljubljani. Kdor izmed združnikov, ki ni delegat, želi udeležiti se tega zborovanja kot gost, naj to 4 dni pred zborovanjem naznanil vodstvu omenjene zadruge.

**Zupan sodrug dr. Perič** je odpotoval v občinskih zadevah v Belgrad ter zato odpade ta teden sprejemanje strank.

**Škodljivi preparati na vžigaliških škatljicah.** Zdravniki so dognali, da povzročajo vžigalske škatljice iz tovarne v Osijeku kužno bolezen. Pozivljamo oblasti, da izdelavo takih preparatov pri vžigaliških škatljicah prenehajo!

**Avtomobile, bicikle, fijakarske vozove in druga vozila** najkasneje do 15. februarja 1922 pismeno prijavite, in sicer za Ljubljano je te objave izročiti pri policijskem ravnateljstvu, Bleiweisova cesta št. 22, III. nadstropje, soba št. 19. Za vsako vozilo se mora vložiti posebno, po predpisih t. p. 100 začasnega zakona o državnih trošarinah, taksah in pristojbinah kolekovane vloge. Kolekovina znaša pri avtomobilih 200 din. in pri biciklih 5 dinarjev.

**Cene mesu in kruhu so se povišale.** K temu je bil prehranjevalni odsek občinskega sveta prisiljen, če je sploh hotel, da pride kaj blaga na trg. Svoje mnenje bomo še povedali, za danes navajamo novi cenovnik: Prvovrstno volovsko meso zadnji del 42 K, sprednji del 38 K; meso druge vrste, to je debele telice in slabejši voli 36 K zadnji del in 32 K sprednji del; meso krav 26 K zadnji in 22 K sprednji. Teletina 40 K. Prašičje meso: cel prešič po 44 K kg, meso II. vrste (rebra, pljuča in slično) 46 K kg, lrbet brez privage 60 kron kg. — Cena kruhu je sledeča 21 K bel kruh, črn kruh 17 K, ržen 18 K kg. Zemlje in drugo slično pecivo je prosto. — Na trgu se plačujejo jajca po 6 K,

krompir isto, mestna aprovizacija pa ima zadostne zaloge krompirja po 4.80 K. Priporočamo ga občinstvu, ker je zdrav in si ga lahko ogledate v barakah za šolo na Ledini, kjer se vrši cel dan razprodaja. Obenem priporočamo, da strogo pazite na to, da ne bodo mesarji računali višjih cen kot so gori navedene in da bodo dovažali meso na trg. Vsakega lumpa, ki bi prestopil gorenje odredbe, nemudoma naznanite, da dobi primerno plačilo.

## Kulturni vestnik.

**Kvartet Zika nastopi danes v ponedeljek** v ljubljanski Filharmoniji. Točno ob 8. se vrata koncertne dvorane zapro in ne pride med izvajanjem nihče več noter. Bodite točni! Ne bomo še posebej priporočali občinstvu, da koncert poseti. Komur se zdi, da bo opravil večje duševno delo, če gre na kako plesno prireditev ali v beznico ali spočit s kurami v postelj, naj gre le plesati, v beznico ali spat. Ljudem s takimi razpoloženji celo priporočamo, da se ne dajo pri svojem opravilu motiti, da ne bodo drugih motili s svojo prisotnostjo!

## Šport.

**Klub kolesarjev in motociklistov »Mirija«** v Ljubljani sklicuje na dan 2. februarja ob 9. dopolne izredni občni zbor v restavracijskih prostorih Narodnega doma. Dnevni red: Volitev novega odbora in slučajnosti.

**NAROČITE SI IN ŠIRITE SVOJE GLASILO »NAPREJ«.**

## Najnovejše.

### DELAVSKA ZBORNICA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.

LDU. Ljubljana, 22. jan. Novoustanovljena Delavska zbornica za Slovenijo objavlja: Začasna delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani je začela poslovati. Interesenti se prosijo, da pošiljajo vse vloge na naslov: Delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani. Izključeno pa je vsako osebno občevanje s strankami dotle, da dobi zbornica svoje uradne prostore.

## Dopisi.

**Jeseniška kotlina.** Malokrat se oglasamo, toda treba bi bilo, da bi o marsičem spregovorili, o raznih zadevah in dogodkih v naši okolici. Predvsem pa bodi povdarjeno, da je kriva zaspanost naših sodrugov, če se ne pojavi drugačen razvoj v tukajšnji socialistični družbi. Kje ste, sodrugi? Vzdromite se vendar! Razne besede med nami so odveč, z dejanji je treba začeti. Dolžnega se čutim, da Vam zakličem med skalnatimi stenami Gorenjske, ter pričakujem, da bom slišal odmev v dokaz, da Vas ta klic vendar zdrami. Vas, sodrugi iz Jesenic, Javornika, Dobrave, Gorij, Zirovnice, Mojsrane, Dovij, Bohinja in vseh kotov Gorenjske! Ko tako sanjamo, izgubljamo zlati čas, pa se nam vseda vedno tesnejše za vrat reakcija s tiho fineso. Sodrugi, vprašam Vas, ali naj tako hladno prenašamo še desetletja po lastni krivdi in malobrižnosti neštete krivične odmere socialnih pravic? Zaman so lepe sanje in upi v boljšo bodočnost delavca v tovarni, pri prometu kot na deželi, zaman navdušeni vzkliki, zaman vsi protesti in jeza, zaman vse dotle, da, prožeti s čisto idejo socializma, združimo svoje moči, duševne in »Socialisti ste tristo let za opicami!« ko

telesne, k stvarnemu delu. Bodočnost nam bo nudila polno političnega boja, ali naj se ga strašimo —? Ali naj nepripravljene čez noč ustvarimo čudeže v razvoju? Gotovo ne!! Zato na delo, kratek je čas! Kdor čuti količkaj zmožnosti in čuta dolžnosti v sebi, na plan naj stopi, učni naj resnico ki jo pozna, ki mu jo veleva notranji čut. — Od kočice do kočice, vselej, povsod, kjer je prilika prožiti stvarno debato, da se sčistijo kahi pojmi o socializmu. Pozovite, vzbudite zanimanje za čitanje socialističnega časopisja in brošur ter posodite drugim svoje zaprosene socialistične spise od a, b, c. Početkom bodo uspehi nevidni, toda pride dan, ko bomo veseli svojega dela, ko bomo videli sadove! Na delo torej, da razkuzimo današnji politični kadaver. — Jeseničan.

**Državni premogovnik Zabukovec pri Celju.** Pod tem naslovom je priobčil klerikalni »Novi Čas« v 11. številki članek, baje iz rudarskih vrst. V tem zabavlja, da ne ve, koliko si izplačajo odposlanci, če gredo na konferenco ali zborovanje v kak oddaljen kraj. Gotovo je, da podrepnik, ki stoji vedno pred spovednico ali v farovžu, tega ne ve, ker takih računov nismo nikdar v cerkvi ali v farovžu objavili in tudi nadalje ne bomo. Spotika se tudi nad vinarsko blagajno, češ, da ne ve, čemu se ta denar porabi. Jasno je, da ne bo za zvonove nič ostalo, kar bi mu morda najbolj ugajalo. Največjo vsoto za zapušča pota je prejel vaš pristaš Vranjek, ki bi se najraje vsak drugi dan peljal v Velenje, češ, da ima važne opravke pri bolniški blagajni. V resnici pa je imel te važne opravke na svojem domu, ki ga je vedno posečal, dokler nismo te zvijače spoznali. Da je pa dobil iz blagajne med vsemi župniki največ on, je razvidno iz letnega obračuna. To potrjuje njegovi lastnoročni podpisi za prejeti denar. Zato nam pa podrepniki in kličepalci odrekajo zaupanje in nočejo z našo stranko imeti ničesar skupnega. Razumemo vašo jezo, ko se vam ni posrečilo, vriniti vašega podrepnika v odbore naših organizacij. Kar se pa tiče groženj proti delavcem, izhajajo samo iz ust vašega podrepnika, ki si je nabavil samokres, da je bolnike z njim zasledoval, zakar imamo priče. Glede spogledovanje s podjetniki in kapitalisti je bil vaš pristaš Vranjek, ki jim je svojo ljubezen največkrat kazal. Najbolj očitno na dan Barbarine proslave. — Očitane nam tudi, da zagovarjamo premogovnik, češ, da je pasiven. V tem sicer nimamo jasnih podatkov, kakor tudi vi ne, vemo pa, da zadnje štiri mesece ni bil pasiven. Da bi pa imel naš rudnik 96.834.889 čistega dobička, temu se mora vsak otrok smejati, ki je že kaj slišal o milijonih, ker vsa pridelana vrednost lanskega leta ni znašala nad 15 milijonov in od tega so plačevali tudi delavce. Zakaj pa niste o tistih 97ih milijonih govorili g. dvornemu svetniku in g. rudarskemu glavarju pri zadnjem diktatu v Velenju? Zakaj molčite, kadar je čas; saj je bilo vendar 6 vaših zvezarjev navzočih? O tem pa ne pišemo zato, da bi zagovarjali premogovnik, kakor nam očitajo klerikalni hinavci, pač pa zato, da bodo bralci sami spoznali, s kakšnimi velikanskimi lažmi pitala »N. Č.« in »Domoljub« svoje bralce. — Zabukovski rudarji.

**Gnite razmere v tovarni »Petovica«.** Osrednje društvo usnarjev in Zveza industrijev sta sklenila pogodbo, v kateri priznavajo delavcem usnarjske stroke 16% poviška. Tako so sklenili, a ne izvršili. Vsaj pri nas v Ptujju ne. Ravnatelj tovarne g. Saxl nam je vrgel psovko:

smo ga prišli opominjati na pogodbo. Znorel je skoraj. »Pobere se naj tisti, ki ne more izhajati!« in vrata so se za nami zaprla. Premišljevali smo in uganili pravo. G. ravnatelj bi silno rad pognal svoje delavce v stavko. Kako to? Ali ne poznate špekulanta? Naročila vojne dobave ne more izvršiti. No in če delavstvo stavka, je iz zagate. Seveda premislil pa ni na one trpine, ki bodo radi pomanjkanja umirali. Ali zapomnite se, gospod ravnatelj in vsi, ki imate iste manire: Siti smo vas do grla in poznamo Vas. Prijeli smo za orožje, ki vam bo zavilo vrat. Pokrajinsko upravo pa opozarjamo, da drugič ne samo sklepa, ampak tudi poskrbi, da se bodo sklepi izvršili. — Delavci tovarne »Petovica«.

**Jesenice.** V tovarni na Savi, v žični valjarni, imamo moža, ki ga pa končno moramo vendar potikati radi njegove prehude sebičnosti in ker vemo, da mož ne govori vedno resnice, ampak ponajveč narobe. Naš junak je torej Rozman Janez, ki naj svojo izjavo, katero je podal pred pričani, bodisi dokaže, ali pa ostane lažnik on in tisti, ki mu je sledeče natvezil: izjavil je, da je njemu njegov sin Janko, ki je v Ljubljani višji poduradnik pri finančnem ravnateljstvu, povedal, da je čul v neki kavarni v Ljubljani nastavljenec kovinarske centrale, ki so pili in se norčevali, češ, le pijmo na stroške proletarcev, bodo že še skupaj nanosili! Tako obrekovanje pa se pri nas nekih ljudi prav rado prime in čuda ni, kajti še sodruga, ki se smatra zavednim, smo slišali, ko je rekel, da to ni lepo, če je naš centralni tajnik to rekel. Mi pa, ki poznamo delovanje kov. centrale, in smo prepričani, da se take lumparije pri kov. centrali ne gode, zahtevamo, da centralno tajništvo kovinarjev Rozmana Janeza očeta ali sina pozove na odgovor! Pripomnimo še, da je Rozman izjavil, da bo na vsak način razdiral kov. organizacijo na Jesenicah, to pa zato, ker ne dobi diherenčnega zneska. Pa radi Rozmanove sebičnosti še ne bo konec kovinarske organizacije. Za danes to, če pa ne bo konca, spregovorimo v drugič bolj jasno o vas in vašem sinu. — Kovinarji.

**Mostar.** Naši fantje, ki služijo v Mostaru, nam pišejo: Razočarani smo bili, ko

smo prišli na službena mesta. Oblekli so nas v cunje, v katerih bi niti slovenski berač ne hodil. V tem mrazu odeje ne poznamo. Trije se tiščimo v kupu slame in skušamo drug drugega ogreti. Hrana? Moja mati kaj takega ne kuha svinjam. Pokrepale bi. In logično, da je vsak dan polno bolnikov, katerih pa ne pošljejo v bolnico, ampak na delo. Ni čuda, da postajajo ljudje jetični itd. Vode silno primanjkuje. Niti za pitje je ne dobimo, kako bi se pa še univali? Snage ne poznajo. Opozarjamo merodajne kroge, posebno pa državotvorni element, da se pobrigajo za nas, ki smo tudi ljudje in enakopravni državljani. Prišli smo, da služimo domovini. Pravijo, če so strunce preveč nape-te, počijo. Smo dobri državljani, a tako raynanje v službi za domovino nam bo ljubezen ohladilo. (Opomba uredništva: Priobčujemo ta dopis in ga priporočamo merodajnim krogom v pretres. Sicer brez komentarja.)

## Po svetu.

— Razmah v Indiji. V Kalkuti so zaprli 73 Indijcev. Ti ljudje niso metali nobenih bomb in niso umorili nobenega Angleža. Zaprli so jih zato, ker niso hoteli kupovati angleškega blaga. Bojkot se pa kljub temu širi. Anglija je poslala svojega prinčeka v Indijo, češ, to bo napravilo utis na upornike, in spokorili se bodo. Toda to se ni zgodilo. Princa so prevažali po praznih ulicah in nadzdravljali so mu edino Angleži. Med onimi trinasedemdesetimi je tudi sin indijskega voditelja Ghandija. Ko so ga zaprli je rekel: Boril se bom do zadnje kaplje krvi. Moj oče je posvetil vse svoje življenje osvoboditvi Indije. Očetovemu vzgladu smo sledili mi, njegovi sinovi. Kmalo se bo izkazalo, če je štirideset milijonov ljudi močnejši od šesto milijonov. To je Ghandijeva filozofija — Indijec je desetkrat toliko kot Angležev. Povsem lahko zmagajo, če drže roke križem. Recept za zmago, absolutno in popolno zmago, je pa naslednji: — Indijci naj ne prevzamejo nobenih vladnih služb oziroma naslovov; indijski otroci naj ne hodijo v vladne šole; noben Indijec naj ne nosi angleške obleke; vsakdo mora bojkotirati angle-

ška sodišča in sodnike; Indijci naj ne služijo v angleški armadi in naj ne plačujejo davkov. Ta propaganda je mlada. Stara je komaj dve leti. Kljub temu je pa že milijone zasegla in milijoni uveljavljajo njene določbe.

## UTRINKI.

Kaj je velesila med državami? Ali morda šteje prebivalstvo in obseg države?

Kitajska ima 400 milijonov prebivalcev, Japonska pa samo 60 milijonov. Ali je prva velesila? Kaj še. Japonska je velesila, ne pa Kitajska. Indija šteje 300 milijonov prebivalcev, pa ni velesila; Anglija, ki je pritlikavec napram Indiji, je velesila in strahuje Indijo, pol Afrike in zraven še Kitajsko.

Velesila je tista država, ki ima veliko kanonov in bojnih ladij. Topovi in bojne ladje so tista demokracija, ki vlada svet.

Jugoslavija se hvali, da je dala streho in kruha 200.000 »dobrim« Rusom, katere je revolucija pognala po svetu. Kdo je pa dal streho in kruh jugoslovanskim delavcem, katere je Jugoslavija pognala po svetu?

Jugoslovske buržoazije ni res pravi nič sram.

S posredovanjem Hindenburga je spustil bivši nemški kajzer prvič izza sklenitve miru dolgo pismo v svet.

Pismo je stara pesem. V njem se pojavljajo fraze: Bog mi je priča. Bog mi je priča, da nisem zakrivil vojne.

Svet se je pa moderniziral. Postal je brezveren. Na božje pričevanje ne da veliko več.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Franče Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

## „TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmemo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno preno, emajljanje z ognjem in ponikanje. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

## Učenca Ključavničarski vajenec.

za brivsko obrt

sprejme takoj Anton Filipič, brivec v Črni pri Prevaljah.

močan in zdrav, se sprejme pri Stan. Schmid, Werkstätte für landw. Maschinen und Motore in Straß, Steiermark.

== Konsumno društvo rudarjev v Hrastniku ==

išče zanesljivega

## trgovskega pomočnika

izučenega v manufakturi in špeceriji. Biti mora vojaščine prost. Plača po dogovoru. Nastop takoj.

## Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do najfinejših dobite vedno v tovarni za slamnike in klobuke

## FRANJO CERAR,

v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri tvrdki Kovačević i Teršan v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vsorci vedno na razpolago.

## KAJO DELIČ,

zlatar in draguljar

Ljubljana Hilsarjeva ul. 4

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

## Oblacilnica za Slovenijo,

r. z. z o. z. v Ljubljani

priporoča ogled svoje

## zaloge manufakture

## Izključno češki izdelki!

Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispela je tudi izbrana zaloga damskega blaga od brnske tvrdke

## STIASNY & SCHLESINGER.

Glavno skladišče v „Kresiji“, I. nadstr. Poseben vhod iz Lingarjeve ulice 1. Detajlna prodajalna v Stritarjevi ulici 5.

Podružnica v Somboru.